

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. מי יתן טהור מטמא לא
אָחֵד:
2. וְהִתְקַהּ לָהֶם לַחֲקֹת עוֹלָם
מִמּוֹהָ מִי הַיָּהוּה יִכְבֹּס בְּגָדָיו
וְהִתְנַעַב בְּמֵי הַנִּהַדָּה יִטְמָא עַד
בְּמִדְרֵי הָעָרִב:
3. כֹּה זֶה הָאִשִּׁיתִי בְּחֻמָּה
וְאִמִּיתִי אֲחֻבָּמָה וְהִיא רְחוּקָה
מִמּוֹמֵנִי:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אם היתה וכו' ברכוס נ"ב משנה בכתובות דף כו ופירושו מזור: (ב) ד"ה כדי שיטבול וכו' שטיפוק נ"ב ע"פ בל היד דף יג ע"ב: (ג) תוס' ד"ה הא וכו' מאן דלא מפרש התם נ"ב שם בדף לט:

גליון הש"ם

במ' בעידנא דהוא' אין ראשה
יבוי' קיל דלף בחזוי אחר
סבור עברה אמאי לא מעמאה
גמ' ע"ל דלף לומר דלמיה
מסולקין הא אן מיישין שדס
נא מע"ל מקודס וזהו שא
עדיין לא יהיה בחזקת מסולק
מ"ל ארבע כיון דשמיא הוא
מסולק רגליס דלבר יומא
יהדס נא מאמול כלא יהיה
מסולק: שם ליפ"כ דר"מ
כעין וקמן ס ע"א
וצ"ב טו ע"א :

מוסף רש"י

[illegible]

קושי סמוך ללידה. שלא שפחה צינתה
בא: **רחמנא טהריה.** מויצה בתוך
 (לקמן ע:): **אמר רב פפי:** אין ודאי ד
 שעתה חשיב ולד דמעט לעת דרבנן
 דלאו ולד הוא אפילו הכי דיה שעתה
 דטעמא דמאצברת דיה שעתה משום
 דראשית ואצריה כדבין מחמת חולי
 ולפיכך דמיה מסולקין הלכך בהריון
 של רוח נמי ראשה ואצריה כדבין:
ואח"כ הוכר עוצרה. סמוך לראייתה
 מיד: **וסתוס דאורייתא.** אותה
 בדיקה שהצריכה לאלה להצדק בשעת
 אסתה דבר תורה הוא הלכה ליה
 מסני דאורח צומנו בא ואם בא יום
 וסמא ולא בדקה ממוקין לא שטמאה
 לקמן בפרק כל היד (דף טו.) וקא
 מבעיא לן אם לא בדקה ציוס וסתה
 צימי עיבורה מהו: **אם היסא**
במחבא. מחמת פחד כרכוס (א)
 או ליטטין: **ה"ג אלמא וסתוס דאורייתא**
וביון דאינא חרדה כו': ה"ג
 שטעמא דמאצברת ואחיל ודמיה מסולקין
 טהורה: **ומטמאה מעט לעת.** שאין
 הדבר תלוי אלא בהנקה המיוק לפי
 שהדם נעבר ונעשה חלב וכיון שמת
 חוזר הדם לקדמותו: **לפיכך.** כיון
 דביניקה תליא מילתא אם הייתה
 מניקתו כו': **דיה שעתה.** אע"פ
 שמת שאין הטעם תלוי ציניקה הולד
 אלא מתוך קצר לידה אצריה
 מתפרקין ודמה מסתלק ואינו חוזר
 עד כ"ד חדש הלכך לא שגא מת
 לא שגא חי: **לפיכך.** כיון דלאו
 במינוק תליא מילתא אם הייתה מניקתו
 כו' שהרי לטוף כ"ד חדש חוזר הדם:
נפשה. דמה: **למה** לי. כיון דאמר
 הרי היא ככל הנשים אלמא במינוק
 תליא מילתא שעתה דאם מניקתו
 לעולם דליה פשיטא: **מהו דסימא**
רבי יוסי סרסי אית ליה. דם
 נעבר ואצריה מתפרקין והיכא דמת
 בתוך כ"ד חדש דיה שעתה משום
 דעדיין לא חזר דמה והיכא דמניקתו
 חמש שנים נמי דיה שעתה אף על פי
 שחזר נפשה לטוף כ"ד חדש. הנקט
 מינוק עוכרת לדם ונעשה חלב:
קמ"ל לפיכך דדוקא קאמר רבי
 יוסי שאין הטעם תלוי אלא בפירוק
 אצרים בין יונק בין שאינו יונק דיה
 שעתה כ"ד חדש לא פחות ולא יותר
 אבל לפיכך דר"מ לא איצטרך
 דלר"מ אין סילוק דמים כ"ד חדש
 חדש טפי מלאחר כ"ד חדש דאי יש
 סילוק אמאי בארינן דכי מת דמי
 כ"ד חדש מטמאה מעט לעת וכיון
 דאין סילוק אין חזרה והלכך כי
 מניקתו לעולם על כרחך דיה שעתה:
מ"ט דר"מ. כלומר מנ"ל לר"מ דדם
 נעבר ונעשה חלב: **טהור מטמא.**
 חלב מדם: **לא אחד.** בתמיה. כלומר
 יחדיו של עולם: **ורבנן** אמר רבי
 יוחנן. כלומר ורבנן דאין קרא מאי
 עבדי ליה לכדריב יוחנן כו': **ועוד**
נוגע לא צעי כבוס. דכתיב ומוזה מי
 הנדה יכבס בגדיו והנוגע צמי הנדה
 יטמא עד הטהר: **כניחא** למאן דאמר
כו'. פלוגתא היא במסכת זבחים צפ'
 כל הזבחים שנחטברו (דף פ.) **כדי**
שיטבול ראשי גבעולין. של אוזב ולא
 (א) שספוק בקניוח: **אמרמי אהרמה.**
 בטעם זה למה היה מוזה עליו טהור
 ונוגע טמא והיא רחוקה ממני:

ימי

שמאי פרק ראשון נדה

ס הקושי מחמת הולד הוא
יום צפרק צנות כותים
לידה היא אצל לענין דיה
יצ פפא אומר. אף על גב

קושי סמוך ללידה רחמנא טהרה אמר רב
פפי^ה הנה מעת לעת דרבנן רב פפא אמר
מידי הוא טעמא אלא משום דראשה כבד
עליה ואבריה כבדין עליה הכא נמי ראשה
ואבריה כבדין עליה בעא מיניה רבי ירמיה
מרבי זירא ראתה ואח"כ הוכר עוברה מהו
כיון דבעידנא דחזאי לא הוכר עוברה
מטמאי או דלמא כיון דסמוך לה חזאי
לא מטמאי א"ל מידי הוא טעמא אלא משום
דראשה כבד עליה ואבריה כבדין עליה
בעידנא דחזאי אין ראשה כבד עליה ואין
אבריה כבדין עליה בעא מיניה ההוא סבא
מר' יוחנן הגיע עת וסתה בימי עבודה ולא
בדקה מהו קא מיבעיא לי אליבא דמ"ד
וסתות דאורייתא מאי כיון דוסתות
דאורייתא בעיא בדקה או דלמא כיון
דדמיה מסולקין לא בעיא בדקה א"ל
תניתוה^ה רבי מאיר אומר זאם היתה במחבא
והגיע שעת וסתה ולא בדקה טהורה
שחרדה מסלקת את הרמים טעמא דאיכא
חרדה הא ליכא חרדה והגיע וסתה ולא
בדקה טמאה אלמא וסתות דאורייתא וכיון
דאיכא חרדה דמיה מסולקין ולא בעיא
בדקה ז' הכא נמי דמיה מסולקין ולא בעיא
בדקה: מניקה עד שתגמול וכו': ת"ר
מניקה שמת בנה בתוך עשרים וארבע
חדש הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת
לעת ומפקידה לפקידה לפיכך אם היתה
מניקת והולכת ארבע או חמש שנים היה
שעתה דברי ר"מ^ה רבי יהודה ורבי יוסי ורבי
שמעון אומרים י"ד יין שעתן כל עשרים
וארבע חדש לפיכך אם היתה מניקת
ארבע וחמש שנים מטמאה מעת לעת
ומפקידה לפקידה כשתמצא לומר לדברי
ר"מ^ה דם נעכר ונעשה חלב לדברי רבי יוסי
ורבי יהודה ורבי שמעון^ה אבריה מתפרקין
ואין נפשה חוזרת עד עשרים וארבע חדש
לפיכך דר"מ למה לי משום לפיכך דרבי יוסי
ולפיכך דרבי יוסי למה לי מהו דתימא רבי
יוסי תרתי אית ליה קמ"ל תניא נמי הכי^ה דם
נעכר ונעשה חלב דברי ר"מ רבי יוסי אומר
אבריה מתפרקין ואין נפשה חוזרת עליה עד
עשרים וארבע חדש א"ר אלעאי מאי טעמא
דר"מ דכתיב ימי יתן טהור מטמא לא אחד
ורבנן א"ר יוחנן זו שכבת זרע שהוא טמא
ואדם הנוצר ממנו טהור ור"א אומר^ה אלו מי
הגדרה ישחמור ומזון עליו טהור ונוגע טמא
ומזה טהור והכתיב^ה וזמה מי הגדרה יכבס
בגדיו מאי מזה נוגע והכתיב מזה והכתיב
נוגע ועוד מזה בעי כבוס נוגע לא בעי כבוס
אלא מאי מזה נושא ולכתוב נושא^ה קמ"ל
דעד דדרי כשיעור הזאה הניחא למ"ד^ה הזאה
צריכה שיעור אלא למ"ד אין צריכה שיעור
מאי איכא למימר אפילו למ"ד אינה צריכה
שיעור^ה ה"מ אגבא דגברא אבל במנא בעינא

פ.

קושי סמוך לידה רחמנא מהריה. וא"ת דצפרק צנות כותס (לקמן לו:) ^ט אמר דמה מחמת ענמה ולא מחמת ולד ופרקי וינימא דמה מחמת ענמה ולא מחמת אונס ומשני מטהר אני בולד שכן יש לו טהרה אחרי כן מה שאין כן בצאונס והשתא והא בלידת רוח אין טהרה ויש לוומר ^ז דצפרק אורי ציעים אורימא דקדמא הסט וכל אין לך אונס גדול מזה:

או נמי הוֹלִיץ וְאִכָּלָה לֵידָה דִּישׁ טַהֲרָה אַחֲרֵי כֵן
 אִכָּלָה וְלִקְרֹתָיו קָרָה כָּכָל עֵינֵי לֵידָה אֶפְסִילוֹ בְּלִידָה
 רוּחַ שְׁאֵלֵן טַהֲרָה אַחֲרֵי כֵן בְּשִׁפְרֵי שְׁאֵלֵנו מְרוּקָם
 אֶשְׂרֵי: דְּלִין טַהֲרָה אֲלָנָּה בְּשִׁפְרֵי מְרוּקָם. גְּלִינִין:
הָאֵל אִכָּלָה חֲרָדָה וְלִדָּה בִּדְקָה מִמָּהָ
אֲלֵמָא וּסְתוּת דְּאוּרִייתָא ט' כ"י
 הִגִּיעַ שַׁעַת וּסְתַמָּה וְאִתְּ דִּלְמָא
 לְעוֹלָם וּסְתוּת דִּרְצֵנָּה וּמִיָּירִי דִּהִשְׁתַּמָּה
 דְּקָדָה עֲלֵמָה וּמִנְאָה טַמְאָה וְכִי אִכָּלָה
 חֲרָדָה טַהֲרָה לְמַפְרַע וְלֹא מִטַּמְאִין
 אֲלָנָּה מִשַּׁעַת שְׁמִנְאָה טַמְאָה וְאִילָךְ הָאֵל
 לִיכָא חֲרָדָה וְזִדְקָה אַחֲרֵי כֵן וּמִנְאָה
 טַמְאָה טַמְאָה מִשַּׁעַת מִשַּׁעַת דִּלְמָא דִּלְכִי
 אַחֲרִינִין פִּרְקָה כֹּל הִיד (לְקַנְן דָּף טו.)
 לְמִי? וּסְתוּת דִּרְצֵנָּה [בְּדָקָה אַחֲרֵי כֵן]
 וּמִנְאָה טַמְאָה טַמְאָה טַהֲרָה טַהֲרָה
 וְלִמְיָד וּסְתוּת דְּאוּרִייתָא אֶפְסִילוֹ בְּדָקָה
 וּמִנְאָה טַהֲרָה טַמָּה לְאוּרִם זִמְנִינָּה בָּא
 ט' (וְיִיזֵל דְּסַמְיָךְ אִירֵשָׁא דִּתְנֵא פ' צְנוּת
 כּוּמִים) (לְקַנְן לַג.) הִנֵּיעַ שַׁעַת וּסְתַמָּה
 וְלֹא בְּדָקָה טַמְאָה אֲלֵמָא וּסְתוּת
 דְּאוּרִייתָא וּמִיָּהוּ קָסָה דְּצִפְרֵק כֹּל הִיד
 (שֵׁס דָּף טו.) מוֹרִים מִהֶכָּל דְּסִכְרֵי רִצִּי
 מִאֲחִיר וּסְתוּת דְּאוּרִייתָא וְאִכָּלָה אַחֲרֵי כֵן
 לְלֹא מִפְרַע ט' הֵסֵס רִישָׁא רִישֵׁן
 מִאֲחִיר וְאֵס כֵּן דִּלְמָא רִישֵׁן פְּלִיג
 אִירֵשָׁא) וְיִיזֵל דְּדִיק מִדְּקַמִּי מִסְלֶקָה

הדמים משמע הדמים הדלועים
והמזבורים לצל אלמל וסמול
לדוריימל: **לפיכך** דרבי מאיר
למה ה' השתל לא בעי לשני
[מסור דלדוריימל] דתמתי בעי רבי מאיר
קמ"ל לפיכך דכדז כני דלען סכדל
שלל מהל מסולקת דדמיס אלל ע"י
שני דכריס אלל על ר' יוסי ס"ד
שתהל מסולקת בחדל מנ' דכריס או
כזה או כזה: **ובנוגע** במלל ואל"ת
והלל מזין עליו נמי בעי טכילה
והערב שמש כמו נוגע ו"ל דמ"ת הוי
חדוש שזה כל לו טעמיה על דיי
הזלה וזה כל לו טעמה ע"י הוזה
ל"נ כטורל שמיזין עליו כחנס קלמל
הכל וכדכנן דפ"ק דיומל (דף יד.)
דלמל טורל שפל עליו הוזה טמלול
דכרי רבי עקיבא ורבנן אמרי ק"ו על
הטמל טורל על הטורל לא כ"ש:
מאי מזה נושא. ואל"ת ומנ"ל ללפוקי
קלל ממשעויה ו"ל מדכתיב
והוה הטורל על הטמל משמע שהוה
טורל נעלס ואל"ת לדרשין נמי
(בימל דף מג.) הטורל מכלל שהוה
טמל לימד על טכול יוס שטורל
כפרה תמתי ש"מ: (א"י) ל"נ כיון
לדורך מלול הוה נוגע סכדל הוה
דטורל (כח' מזין עליו) ע"כ ודוקן
(א"י): **נוגע** ונושא דטמל היינו
כחנס אלל כרי לכוות על הטמל לא:
ועוד מזה בעי כבוס. כפי יולל דפוס
(לקמן דף מג.) מפורש מה שדמיס
על ה' מנכלל כזהה טמלה:

וּבְמִים וַיְהִי כֵן כִּי הָיְתָה כְּדֵי שִׁמְבוּל רֹאשִׁי גְבוּלִי
³אָמַרְתִּי אֲחִכְמָה וְהָיָה רַחוּקָה מִמֶּנִּי: אִיזוֹ הָיָה זָקֵנָה כֻּלָּ
 ת [סָמוּךְ לְזִקְנָתָה]: הִכִּי דָמִי סָמוּךְ לְזִקְנָתָה אָמַר רַב
 אֹמְרוֹת עָלֶיהָ זָקֵנָה הִיא ⁶וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר
 כָּל

עין משפט
נר מצוה

עג א מ"י פ"ד מהל' משכב
ומושב הל"א סמג לאוין

עד ב (עי' במ"י פ"ח מהל'
איסורי ביאה הלי"ב
ובמ"מ) טוש"ע יו"ד סי' קפד
סעי' ח וע' בהגה"ה:

עֵה ג (מִי שֶׁ) טוֹשׁ״ע שֶׁ
סֵעִי וְסֵעִי ט וְסִי קִפֵּט
סֵעִי לֵד:

עו ד מיי' פ"ט שס הל"ד ופ"ד
מהל' משכב ומושב הל"א
סמוג שס טוש"ע יו"ד סי' קפט

עז ה' מ"ד מהל' משכנ
ומושב הל"א:

עַזְרָא וְזָחָר מִיֵּי פֶטִי' מֵהַל' פָּרָה
אֲדוּמָה הִלְכָה א':
עַזְרָא וְזָחָר מִיֵּי שֶׁס' פֶּטִי' הִלְכָה ח':
פ' י' מִיֵּי שֶׁס' פֶּטִי' הִלְכָה א':

תום' הרא"ש

קישׁ ספר לילה רחמנא
סחרה. ספר מריס
ליות אלן שטאט דערפער ב'פ'
לבו כותים שטחיה רחמנא
לפני שטחיה לחאזירי ור
שטעמא ארבע דעהם פרי'
לעמא אמאי לא ארץ ממנ'
דחפלת דחנן אן אן ידוע א'
לדוע חוש ושב וכל ונקבה
ולדוע אלמא דמזכור וכל
חיה מטאל לידא א'א'
נשיבא לידה. חשכאכחן בפרק
רצוצא רצוצא וקשה רצוצא ורלד
רצוצא ורלד ורלד ורלד ורלד
ומשפע חוש דרבנן לעטמיהו
דאמר רצוצא ורלד אן ורלד
עלוי ימי (שחרה) טומאה ורלד
מטאל ורלד ורלד ורלד ורלד
אן ורלד דמפתל ורלד אנה
גטאל לידה אלמא אלמא
נשיבא לידה אלמא אלמא
נשיבא חביב פרישה ואפי'
לטומטום ואדגוריונא מפי'
לן חק ארץ ורלד ורלד ורלד
פריסא:

[illegible]

דברתי אית ליה לקולא.
אבל להחמיר להצריך שתינה
פשיטא דלא צריך: מי יתן
טהור מטמא לא אחד. פי'
דם הנדה שהוא טמא אסור
היה יוצא לחוץ נעשה טמא
כשנעשה חלב. ורש"י פי' בדם
בנמה משום דמשמע ליה
לפרושי לענין איסור שהדם
שמש. דטמא מת אחר הזאתו